

Riedsútstel

It Beslút	: 3 september 2026
Agindapunt	: 10
Status	: Besluitvormend
Program	: 8 – Volkshuisvesting en Ruimtelijke ordening
Portefúljehâlder	: B. van Zandbergen
Amtner	: M. Ras
Bylage	: 1. Brief provincie ontbreken woonplan (2025) 2. Woonplan Tytsjerksteradiel (maart 2024) 3. Uitspraak ABRvS Boksum Blessumerpaed 3 4. Brief regionale woningbouwafspraken 2020 5. Uitspraak ABRvS Franeker-Nij Fristho
Saak- en stiknûmer	: 2026072229324 en 26ZG145151

Underwerp

Vaststellen gemeentelijk woonplan

Wy stelle jo foar te besluten om:

1. Met inachtneming van de brief van Gedeputeerde Staten van Fryslân inzake woningbouwafspraken en de Woondeal (Bijlage 1), het voorliggend woonplan (Bijlage 2) vast te stellen;
2. Het gemeentelijke woonplan (Bijlage 2) aan Gedeputeerde Staten voor te leggen ter accordering.

Koarte gearfetting

Naar aanleiding van een uitspraak van de Raad van State en een brief van Gedeputeerde Staten van Fryslân is het vereist om alsnog een gemeentelijk woonplan vast te stellen. Dit was een vereist op grond van de voormalige provinciale Verordening Romte Fryslân 2014. Voor zover plannen nog niet onherroepelijk zijn, wordt dit mogelijke gebrek opgelost.

Foech ried/kolleezje

Op grond van de voormalige 'Verordening Romte Fryslân 2014' is de raad bevoegd voor het vaststellen van een gemeentelijk woonplan (artikel 1.103 en 3.1.1). Vervolgens is GS bevoegd voor het accorderen van het woonplan.

Ynliding en Histoarje

Aanleiding

Op 10 februari 2025 is een brief ontvangen van de Gedeputeerde Staten van Fryslân (GS) inzake de inpasbaarheid van woningen binnen de woningbouwafspraken en Woondeal (Bijlage 1). Deze brief is gestuurd naar aanleiding van de uitspraak van de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State van 4 december 2024 (zie Bijlage 3).

Inhoud brief

In deze uitspraak constateert de Raad van State dat een bestemmingsplan in Boksum, Waadhoeke in strijd is met provinciaal beleid. Er is namelijk voor deze ontwikkeling geen

schriftelijk geaccordeerd woonplan opgesteld, terwijl de Verordening Romte Fryslân 2014 (artikel 3.1.1.). Omwille van dit gebrek heeft de Raad van State het besluit tot vaststelling van dit bestemmingsplan vernietigd.

Gevolgen voor Tytsjerksteradiel

Alle initiatieven en woningaantallen in Tytsjerksteradiel zijn in het verleden wel afgestemd met de provincie, al dan niet op ambtelijk niveau. Echter zijn deze plannen niet opgenomen in een woonplan dat schriftelijk door GS is geaccordeerd. In plaats hiervan gold namelijk dat Tytsjerksteradiel onderdeel uitmaakte van een experiment van de regio Noordoost Friesland dat liep van 2020 tot en met 2025 (zie Bijlage 4). Deze experimentstatus was een afspraak met GS die in de plaats kwam van het vereiste op grond van artikel 3.1.1. van de Verordening Romte Fryslân 2014. De afspraak met de provincie ten aanzien van het vrij programmeren maakt dat er niet eerder een woonplan ter vaststelling aan de raad en GS is voorgelegd. Het vaststellen van het woningbouwprogramma was namelijk een bevoegdheid van het college op grond van de Woonvisie 2020-2025. De woningaantallen zijn in de afgelopen jaren dan ook zorgvuldig afgestemd met Provinsje Fryslân. Hoewel deze werkwijze met wederzijdse instemming van de gemeente en provincie plaatsvond, blijkt door de uitspraak van de Raad van State van Boksum dat het werken zonder woonplan juridisch niet houdbaar is.

Het ontbreken van een geaccordeerd woonplan door GS raakt de plannen van Tytsjerksteradiel niet voor zover deze onherroepelijk zijn geworden en voor zover dit nieuwe plannen betreft onder de Omgevingswet. Per 1 januari 2024 geldt namelijk niet langer de Verordening Romte Fryslân 2014, maar de Omgevingsverordening Fryslân 2022. Deze verordening vereist niet langer een geaccordeerd woonplan, maar bepaalt dat nieuwe woningen moeten passen binnen de "regionale woningbouwafspraken" (art. 2.7). Met de regionale woondeal is dit voor nieuwe plannen voldoende ondervangen.

Er is echter wel een plan dat direct geraakt kan worden door de uitspraak van Boksum, namelijk het bestemmingsplan 'De Wâl 44a (tussen nummer 44 en 46) te Hurdegaryp' dat op 20 juni 2024 door de gemeenteraad is vastgesteld. Dit plan is gelegen buiten bestaand stedelijk gebied en maakt één woning mogelijk. Tegen dit bestemmingsplan is beroep ingesteld. Dit bestemmingsplan valt nog niet onder de Omgevingswet en moet daarom voldoen aan de oude provinciale verordening. Bovendien gaat men in het beroepsschrift in op de uitspraak van de Raad van State van 26 januari 2022 waarbij ook een woonplan ontbrak en voert men aan dat er in dit dossier niet voldaan wordt aan provinciaal beleid. Het ontbreken van een geaccordeerd woonplan maakt dat er op dit punt sprake kan zijn van een kennelijk gebrek. En de uitspraak van Boksum maakt duidelijk dat er geen ruimte geboden hoeft te worden om dit gebrek te herstellen. Wel blijkt uit een zeer recente uitspraak dat dit gebrek "hersteld" kan worden door met terugwerkende kracht alsnog een woonplan vast te stellen en te laten accorderen door GS (zie Bijlage 5).

Vaststellen woonplan als achtervang

Om desondanks te kunnen garanderen dat de (oude) gemeentelijke plannen kunnen voldoen aan provinciaal beleid, is het wenselijk om alsnog een gemeentelijk woonplan vast te stellen en te laten accorderen door GS. Zodoende is ook in de lopende beroepszaak tegen De Wâl 44a, Hurdegaryp geborgd dat voldaan kan worden aan artikel 3.1.1. Verordening Romte Fryslân 2014.

N.B. Het vereiste van een woonplan geldt op basis van de provinciale verordening die gold voor de komst van de Omgevingswet. In het kader van de beroepszaak tegen De Wâl 44a, Hurdegaryp is het voorstel om alsnog een woonplan te laten vaststellen. Dit woonplan doet echter niets af aan de gemaakte afspraken tussen provincie en gemeente ten aanzien van het vrij programmeren. Deze experimentstatus, looptijd 2020-2025, is namelijk bestendigd in de Woondeal van 2023 en de herijking van de Woondeal in 2025. De provinciale verordening die nu geldt, vereist dat nieuwe woningen passen binnen de "regionale woningbouwafspraken". Dit houdt in: bestuurlijke afspraken tussen provincie en

gemeenten over de regionale kwantitatieve en kwalitatieve afstemming van gemeentelijke woningbouwplannen, gebaseerd op de regionale indicatieve woningbehoefte volgens de door de provincie vastgestelde bevolking- en huishoudensprognose. Met het vaststellen van dit woonplan wordt dan ook expliciet niet ingegaan tegen de geldende woningbouwafspraken en de nu geldende werkwijze. De oude en nieuwe verordening hanteren een andere systematiek en daarom staat het woonplan hier nadrukkelijk los van.

Te berikken effect

Het vaststellen van een woonplan waarmee voldaan kan worden aan het vereiste uit de Verordening Romte Fryslân 2014 voor alle plannen, voor zover deze nog niet onherroepelijk zijn.

Argumenten

1.1 Met deze werkwijze kunnen de gestelde termijnen gehaald worden.

In verband met aanlevertermijnen van de Raad van State is het voorliggende woonplan reeds naar GS gezonden ter accordering. Hierbij is wel het voorbehoud gemaakt dat uw raad het woonplan ook dient vast te stellen. Met deze werkwijze kan het woonplan tijdig naar de Raad van State gezonden worden.

1.2 Met het verkrijgen van een geaccordeerd woonplan wordt aangesloten bij provinciaal beleid.

Zoals aangegeven in de inleiding wordt met een geaccordeerd woonplan aangesloten bij het vereiste van de provinciale verordening. Dit is van belang voor alle woningbouwinitiatieven voor zover deze voor 1 januari 2024 zijn ingediend/aangevraagd en niet onherroepelijk zijn. Met een geaccordeerd woonplan is dit in ieder geval verzekerd.

N.B. Het betreft in dit geval geen "nieuw" woonplan. Het gaat hier namelijk om een momentopname van 20 juni 2024 (voor de datum van vaststelling van het bestemmingsplan 'De Wâl 44a (tussen nummer 44 en 46) te Hurdegaryp'). Er worden hierbij dus geen nieuwe plannen geïntroduceerd. Deze plannen en aantallen zijn ook eerder met de provincie gecommuniceerd. Enkel worden hiermee reeds bestaande plannen formeel vervat in een woonplan zoals het provinciaal beleid vereist.

1.3 Met het verkrijgen van een geaccordeerd woonplan wordt geanticipeerd op de beroepszaak die loopt tegen het bestemmingsplan De Wâl 44a (tussen nummer 44 en 46) te Hurdegaryp.

Zoals aangegeven in de Inleiding wordt in het beroepsschrift de uitspraak van de Raad van State over een bestemmingsplan in Boksum, Waadhoeke aangehaald. In een ander beroepszaak over een bestemmingsplan in Waadhoeke was ook aangevoerd dat er een geaccordeerd woonplan ontbrak. Hier heeft de gemeenteraad van Waadhoeke nog tijdig een woonplan laten accorderen door GS. Dit woonplan is destijds geaccepteerd door de Raad van State (Bijlage 6). Zoals aangegeven onder Argument 1.1 is met het verkrijgen van een geaccordeerd woonplan verzekerd dat het bestemmingsplan op dit punt in ieder geval voldoet aan provinciaal beleid.

1.4 Het vaststellen van een woonplan heeft geen effect op de nieuwe werkwijze van vrij programmeren.

Zoals aangegeven in de Inleiding geldt er voor nieuwe plannen de nieuwe Omgevingsverordening van de provincie die uitgaat van "regionale woningbouwafspraken". Het woonplan wordt enkel vastgesteld met terugwerkende kracht vóór het vaststellen van het bestemmingsplan De Wâl 44a te Hurdegaryp. Het staat daarom geheel los van de nieuwe werkwijze en heeft geen effect op de werkwijze die nu met de provincie is afgesproken.

Alternativen

1. *Zonder woonplan is aansluiting bij provinciaal beleid nog niet verzekerd.*

Zoals aangegeven in de inleiding wordt in een aanvullend beroepsschrift de uitspraak van de Raad van State van 4 december 2024 aangehaald. Zoals aangegeven onder Argument 1.1 is met het verkrijgen van een geaccordeerd woonplan gezekerd dat het bestemmingsplan op dit punt in ieder geval voldoet aan provinciaal beleid.

Kanttekenings/risiko's

Voor zover kan worden overzien, zitten er geen risico's aan dit advies.

Finânsjes

N.v.t.

Ynwenners- en oerheidspartisipaasje

Het voorliggende voorstel heeft betrekking op het vaststellen van een woonplan met terugwerkende kracht in het kader van een procedureel vereiste. Dit onderwerp leent zich niet voor inspraak.

Kommunikaasje

Na vaststelling door uw raad en accordering door GS zal het voorliggende woonplan naar de Raad van State worden gezonden in het kader van de beroepszaak die loopt tegen het vaststellen van het bestemmingsplan 'De Wâl 44a (tussen nummer 44 en 46) te Hurdegaryp'.

Yntegraliteit

Het voorliggende voorstel en het woonplan zijn afgestemd met de afdeling Wonen en RO-juristen.

Gearwurking

Het voorliggende woonplan zal na instemming ter accordering worden voorgelegd aan GS. Op ambtelijke niveau is dit woonplan reeds afgestemd.

Ferfolchtrajekt

Na vaststelling door uw raad en accordering door GS zal het voorliggende woonplan naar de Raad van State worden gezonden in het kader van de beroepszaak die loopt tegen het vaststellen van het bestemmingsplan 'De Wâl 44a (tussen nummer 44 en 46) te Hurdegaryp'.

Burgum, 18 augustus 2026

Het college van burgemeester en wethouders van Tytsjerksteradiel,

secretaris,

burgemeester,

dhr. drs. J. Krul

dhr. mr. K.A. Breuker

Riedsbeslút

De raad van de gemeente Tytsjerksteradiel;

gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders d.d. 18 augustus 2026, punt nummer: 10;

Beslút:

1. Met inachtneming van de brief van Gedeputeerde Staten van Fryslân inzake woningbouwafspraken en de Woondeal (Bijlage 1), het voorliggend woonplan (Bijlage 2) vast te stellen;
2. Het gemeentelijke woonplan (Bijlage 2) aan Gedeputeerde Staten voor te leggen ter accordering.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van de raad van de gemeente Tytsjerksteradiel van 3 september 2026.

De griffier,

De voorzitter,

mevr. mr. A. Dam

dhr. mr. K.A. Breuker